



Nro 25.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Mártyiusnak 28-dik napján 1794.
esztendőben.*

Török Birodalom.

A' fényes Porta, és Pétervári udvar közt lejendő hadakozásnak, még most tsak hamvában gerjedező szikrája igen közel vagy on ki lobbanásához. Eggy Jassiból, Moldvának anya városából leg közelebb ide jutott levélnek ez a' rövid foglalattya: „Ambár nagy hasznára legyen is a' békesség kereskedésünknek és boldogságunknak előmenetelesítésére: a' miképen mindazáltal minden környülállásokból szomorúan kelletik tapasztalnunk, nem sok ideig élhetünk ezen szerentsével. Az Orosz fejedelem asszony categorice megizente a' fényes Portának, (igy szokta magát a'

B b

Török Birodalom másokhoz küldött levelében nevezni) *hogya Frantzia Ország ellen hadat nem indítánd, el kerülhetetlenül fegyvert fog ellene húzni*; és épen ez ám az a fontos tárgy, mellyről való tracta már egynéhány hólnapoktól fogva foly, és még sem végeztetődhetik el. A' *Konstantzinápolyi Diván* még eddig tsak hibezeit hozott, 's holmi kétséges értelmű feleletekkel és ki fogásokkal húzta - vonta, 's halasztotta a' válaszádat; de már most annyira körmére égett, hogy vagy jobbra, vagy balra kelletik nékie magát meg határozni. — Tudva vagyon, hogy *Deschorches*, *Semonville* helyére küldetett Frantzia ágens, a' ki ennekelötte követtséget viselt Lengyel Országban, a' hamis mammomból sok jó barátokat szerzett magának a' Török ministeriumban; következésképen az ő pártján álló része a' Divánnak tsak melőzni szokta az Austriai, Orosz, és Angliai követeknek késztető kérdéseiket. Hanem rövid idő múltán tapasztalni fogjuk, minémű ki menetele leszen a' két Birodalom között való tractának, a' *medius terminus* 100 ezer főből álló Orosz sereg, vagy barbarára, vagy feriora fogja a' *dubia quaestiót* változtatni. *Hogyha kívánsága szerént való választ nem nyerend a' Pétervári udvar, éggyszeribe Orosz seregek borittyák el Moldvát és Havasalföldét.* Ezt láttatik bizonyítani egy *Chotyimból* iratott levél is, mellynek rövid summája ez: „Az ide való kormányozó Basa egy *Firmánt* vett *Konstantzinápolyból*, (*Firmannak* neveztetik az a' parantsolattya a' Török Császárnak, melyet tulajdon keze alá írása és petséttye által szokott meg erősíteni) az ide való várnak leg jobb védelmező állapotban lejendő tétetésére, és minden tábori eleséggel való meg töltésére. — Mind magának a' Basának, mind más ottan lévő Törököknek nagy kedvetlenséget okozott ez a' *Firman*, jól tudván ök azt, hogy a' midön illyetén rendkívül való parantsolat érkezik hozzájuk, már akkor nem messze vagyon az hadakozás. — Külömben is olly állapotban vagyon *Chotyim* vára, hogy hosszas ostromlást tellyességgel ki nem ál-

hat, mind azért, mivel az utolsó Török háborút követett békeség után, annak nevezetesebb erősegeit egézlén le rontották az Austriacusok; mind azért, mivel az ennek által ellenébe fekvő Lengyel erősség *Kaminiek* már most az Oroszoknak birtokában vagyon. Végtére abból is sajditani lehet az Oroszok és Törökök közt támadandó háborúságnak közelítését, mivel az esőbbek az egész télen szüntelen való hadi készüléteket tettek Lengyel Országban.

Frantzia Ország.

A' múlt December, Januarius, és Februarius hólnapokban 69043 livrára és 10 solsra ment a' *Tempel* nevű fog házban fogságban ülő személylyekre tett költség. Ezen summából eledelre, és tüzi fára 18107; más szükségre 2778; az épületeknek jobbitásokra 38601; fizetésre és szolgáltnak béreikre 9555 livra fordított. Az ott vigyázó biztosoknak mindenkor szabad asztalok vagyon. — *Perpignánból* ollyatén tudósítás küldetett Párisba, és el is olvastatott a' Febr. 24 dik napján tartatott ülésben, hogy minekutánna értésekre esett volna *Tulonnak* vissza nyeretése a' *Barcellonabelieknek*, (Spanyól Ország *Catalónia* nevezetű Tartományának anya városában) mind egy lábíg meg akarták az ott lévő Frantzia rabokat ölni, 's végbe is vitték volna fel tételeket, ha az ottan lévő Spanyol őrizet által meg nem akadályoztattak volna; hogy azon rabok közül *Royal Russilon* nevezet alatt egy batalion Spanyol sereg állittatott fel; hogy azon seregbe bé állott Frantzia foglyok, újonnan meg kerelztettek az ottan lévő hazájokból ki bújdosott Frantzia papok által; hogy azok, a' kik magokat jó patriótáknak jelentették, gallyára sententziáztattak; hogy egynéhány Fr. tisztek *Mixikóba* küldettek által s. a. t. A' *Petpignáni* polgári Előjárónak végzésekből az egész Frantzia Országban közönségessé tétetik a' Spanyoloknak ezen tselekedetek. — Az északi ármádiánál lévő nemze-

ti biztos azt írta leg közelebb a' N. Gyűlésnek, hogy *Rysselben* lakott *le Jougne* nevű prókátor és bűnös társai, a' kik t. i. a' Frantzia Köz. Társaság ellenségeivel titkon czimboráltak, leveleztek, és azon igyekeztenek, hogy a' nevezett erősséget az Austriai seregeknek általadják, gylotiniroztattak; hogy az első requisitióból ki állott, és azon armádiával öszve kaptisoltatott ifjúság derekasan gyakorollya magát a' fegyverben, és ugyan gerjedez benne az ellenségeivel való viaskodásnak kívánsága. — Az *Orieánsi* lakosok következő értelmű levelet küldöttek a' N. Gyűléshez: „Törvénytévők, kérünk benneteket, el ne plántállyátok a' békességnek olaj fáját, a' melly egyedül a' despotáknak vérekkel meg itattatott földön zöldelhet igazán! Semmi békességet ne szerezsetek ellenségeinkel, így irnak a' *Frejusi*, avagy *Foro-Juliumi* nadrágtalanok, ha magzataink meg haláندانak hazánknak határjain, mi magunk fogunk helyekre állani, és vagy mind egy lábbig el veszni, vagy meg bolzszüllani ki omlandó véreket. — *Mártiusnak* 3 ik napján tartatott ülésben a' *Seurri* polgárságnak Párisba küldetett levele olvastatott fel, mellyben többek közt ekként fejezte ki a' királyi familia iránt való gonosz indulattját: Vigyétek végbe dolgaitokat; irtsátok ki a' királynak baráttyait; fosszátok meg utólsó reménységektől; morsollyátok öszve a' vissza vonásnak tsemetétjét, ne várjátok el azt az időt, mig önnön maga is mivelhetne valamit; előzzétek meg a' gonoszt és veszedelmet. — Ezen ostoba kívánságot nemcsak jóvá hagyta, hanem a' közönséges jegyző könyvbe is bé iratta a' N. Gyűlés. — *Nantesből*, ebből a' Frantzia Hugonottákra nézve a' históriákban igen nevezetes városból az a' jelentés küldetett Párisba, hogy ottan csak nem minden nap 400 's 500 rojalisták lövöldöztenek agyon, és süllyesztetnek el a' vízbe. Az utólsóbb halál neménél lehetetlen gonoszabbat képzelni, t. i. 100, 200 's több kevesebb szerentsétlenek hajókra rakatván, a' hajó szabadon botsáttatik, és

vagy elnyelettetik a' tengernek habjai által, vagy egynéhány ágyú golyóbis által meg lyúkalztatván, el süllyesztetik. És így nem annyira maga a' halál, noha az is keserves, mint inkább egy két óráig tartó képzelődése szorongatták az illetén halálnak nemére sentenziáztatott bűnösöket.

Barrere a' közönséges jóra ügyelő commissiónak szószóllója, a' N. Gyűlésnek Márt. 7 dikén tartatott ülésében meg jelenvén, felettebb magasztalta azon commissiónak hazafiúi buzgóságát, vigyázóságát, szorgalmatosságát, és minden dolgaiban való szerezés elő menetelét. Öt hónaptól fogva, *úgymond ő*, minden hazánk ellen koholtatott ütkös mesterségeket, és gonosz igyekezeteket ki tanúlt a' közönséges jóra ügyelő commissió. — Mivel a' revolutiónális kormányszék a' hazának közép pontján vagyon, holott t. i. minden egymásba vagyon szerkeztetve, semmi nem történhetik sem az olztályokban, sem azokon kívül, a' mi előtte titokban maradhatna. — A' jelenvaló környüállások meg kettőztetett figyelmetességet kívánnak, és hogyha a' nép ennekutánna is akként fogja ezen commissiót segélni, mint segélte még eddig, bizonyossan dalmaskodni fogunk ellenségeinken. Ki tanúltuk immár hiv embereink által a' *Hafre de Gracében* (deákúl *Portus Gratiae*, felső Normándiának szépen épült, és erős ki kötő helye a' Sequana vizének tengerbe való omlása mellett) támadott eleségbeli drágaságnak szerző okait, 's által is adtuk őket a' főben járó dolgoknak folytatására vigyázó széknek. — *Rysselben* egy *Lejosne* nevű kereskedő pénzt küldözött az aristocratáknak külső Országokba, hanem már mind ő maga, mind levelei kézben vagynak. *Mobözen* az ellenség számára verbuált egy nationális ágens, a' kit is a' vólt *Bearn* regementének granatérosai kézbe adtak, mivel őket is el akarta tsábitani. — Egy Anglus, a' ki vele égyütt égyet értett, szüntelen nyomoztatik, és immár kézbe is akadtak 6 tzimborás társai. — *Lan-*

drecyben (Hannóniának a' *Sambre* vize mellett fekvő erős Frantzia városában) meg fogattatta *Callaud* Generál, azon erősségnek fő kormányozóját, a' ki is régtől fogva levelezett az ellenséggel, és kevésbe múlt, hogy által nem adta azt. — Az anya városra is vigyázó szemekkel réz ez az commissió, holott sokkal több ellenségei vagynak a szabadságnak, mint másutt. A' piatzokon, és a' mézár-székekben éjjelenként hamis levelek hányattatnak ki, hogy azok által meg bódítasson, és az N. Gyűlés ellen való haragra ingereltessen a' nép. Még mostan is titkos öszve szövetezéseket mivelnek az áristocraták, de hijába iparkodnak ok, el érkezett az ő végző napjok, az a' közönséges végezés, melly által a' nadrágtalanoknak adattatnak örökségeik, egészen fel háborította őket, mivel minden gazdagságoktól meg vagynak fosztattatva. De héjában bosszonkodnak — a' nép democratiát, az az, maga által való igazgatásnak formáját kíván — és a' N. Gyűlés is vele egygy értelemben vagyon — Éppen akkor, midőn ezt a' népnek kedvező végzést tette a' N. Gyűlés, beszélnék némelleyek a' contra-revolutióról, és pártütésről. A' népnek meg világosítására, minden revolutiónális székekhez irattatott immár, hogy jegyzék fel a' szükölködő patriótáknak neveiket.

A' Frantzia Respublikának bóldogságára tartozni mondotta *Barrere* a' többek közt azt is, hogy a' külső hatalmasságoknak biztosaik, küldötjeik, és ágenseik, sérthetetleneknek lenni tartassanak. Akármint viselleyek, *úgymond ő*, a' külső hatalmasságoknak szoigai magokat, mindenkor kötelesek vagyunk mi őket a' nemzetek törvényének védelme alatt tartani. — Ezen sarkalatos törvényen építette ő azt a' projectumát is, hogy Fr. Országban semmi névvel nevezendő kormányszéknek ne legyen hatalma a' külső hatalmasságoknak küldöttyeit illetni, avagy meg sérteni; égyedül a' Köz. jóra ügyelő commissiónak legyen jussa az ezek ellen tétetendő panaszoknak meg hal-

gatására, meg vizsgáltságára, és el intéztetésére. Ugyan ekkor olvasott fel eggy *Nogaret* nevű N. biztosnak hozzá küldött levelét is, mellyben az adattatik a' Köz. jóra ügyelő commissiónak tudtára, hogy a' Fr. Respublika ellenségeinek, és a' ki költözött Frantzia hertzegeknek titkos kémjeik, néhány Frantzia osztályokban, nevezetesen az *Avenioni*, és *Venaissini* környékekben, nemkülömben *Marsiliában*, *Aixban*, *Arlesben*, és *Montpellierben*, Provinciának, és Langvedociának nevezetes városaiban szüntelen igyekeznek a' lakosokat el tsábitani, és az új constitutió ellen fel ingerleni. Ezek közt a' kémek közti vagnagy *Allier*, *Saillan*, és *Charrier*, a' ki a' *Lyonni* tömlötzből el szökött, 's azóltától fogva Fr. Orzágnak déli részében vándorolván, mindenekezt pártosságra serkenget.

Tagadhatatlan dolog, hogy nemtsak Párisban, hanem más városaiban is Frantzia Orzágnak nagy szüksége vagon az eleségnek, kiváltképen pedig a' húsnek. *Párisban* egyedül a' terhes, és gyermek ágyas asszonyoknak, szoptató dajkáknak, és betegeknek adattatik 10 napban eggyszer két font hús. Minap eggy szegény asszony nagyon meg kívánván a' hús ételt, eggy jó nagy tsuprot kötött a' hasára a' szoknyája alá, 's úgy ment a' mézár-székebe húst venni, tettetvén, hogy ő is azok között való légyen, a' kiknek jussok vagon a' hús vételre. Szerentsétlenségére sok ember tsupportozván a' mézár-székek előtt, és öszve szoritatván a' többiektől, a' hasa meg pukkant, 's üres szatyorral kellett neki haza menni. Azomban minden úton módon azon erőlködik a' Köz. jóra ügyelő commissió, hogy meg bővittse a' kényeret és eleséget, e' végre 100 bankósoknak és gazdag negotiánsoknak parantsolatot adott, hogy vexel, avagy cambialis levelek által az északi kereskedő városokban eleséget szerezzenek, a' mintbogy 50 millió livrát érő vexel papirost el is küldötenek. — Márt. 3 ik napján tartatott ülésben jelen vóltanak a' *Génuai*

Köz. Társaságnak követtyei is, a' kik olly vég-
gel küldettetenek oda, hogy segítséget kérné-
nek a' Frantziáktól az Anglusok ellen, kiknek ha-
jóik még most is zárva tartják a' *Génuai* kikö-
tő helyet, melly miatt nemtsak az oda való ke-
reskedés sokat szenved, hanem a' Frantziákhoz
sem hordhatnak olly szabadon, mint ennekelötte
eieséget.

Hadi Történetek.

A' Cs. K. *Rajna* mellett táborozó sereghez
rendeltettek 3 új Generálisok, u. m. *Ferdinánd*
Württembergi hertzeg, *Benyovszky* és *Húff* Gene-
rálók. A' Brabántziai karok és rendek Fels. Fe-
jedelmünkhöz és hazájokhoz való buzgóságoknak
ki nyilatkoztatására, magokra válalták a' *Wal-*
loni regementeknek completiroztatását, avagy új
katonákkal való bé töltését (*Wallonoknak* nevez-
tetnek *Austriai* *Belgyiomban* mind azok a' népek,
a' kik a' régi *Francusoknak* nyelvével élnek, ne-
vezetesen *Artésiában*, *Hannoniában*, *Namurban*,
Luxenburghban, *Limburghban*, és *Flandriának*, 's
Brabántiának égygyik részében. És így az ezek-
ből fel állitatott hadi seregek neveztetnek *Wal-*
lon regementeknek). Azon végre arra határoz-
ták meg magokat, hogy 1000 embert tulajdon
költségeken állítsanak ki, kiknek szolgálattya-
nak el telések után, elzindönként 100 forintokat
fognak pensióúl adni, a' melly kégyelembeli fi-
zetés nemtsak az éleiben meg maradandó, ha-
nem még az hadban meg halándó katonáknak öz-
vegyeikre és árváikra is ki fog terjelztetni. *Olafz*
Országban, nevezetesen *Corsika* szigetében jól lát-
tatik a' Izerentse a' Frantziák ellen öszve szöv-
kezett hatalmasságoknak kedvezni. *Paoli* Gene-
rál, a' ki sokféle játékokat jádzott immár e' vi-
lágnak piatzán, 7000 fegyveres embereivel égy-
gyütt öszve tsatolta magát a' *Sz. Florentz* kikö-
tő helyébe ki szállott Anglus seregekkel, holott
hadi tanátsot tartván *Hood* Anglus Admirállal,
10 ezer főből álló sereget indított *Corsikának* fő

városa *Bastia* ellen, 's úgy annyira környül kerítette azt mind a' szárazon, mind a' vizen, hogy lehetetlen légyen annak magát sokáig védelmezni.

Koburg hertzeg Mártz. 13-ik napján ide utasított jelentése szerént következő hadi dolgok történtenek Belgyiomban a' két hadakozó fél között. Mártz. 8-dik napján a' Császár nevét viselő könnyű szerű regből való fő Strázsa mester *Lakkenau*, égyy Austriai és Hollándiai vitézekből öszve kaptsolt commandóval ki mevén *Jarvingne* és *Dion* Frantzia helységeknek kémlelésére, 200 gyalog, 's ugyan annyi lovas Frantziákra bukkant, a' kik észre vévén a' miénknek feléjük lett meneteleket, bé vették magokat a' nevezett helységekbe, 's onnan tüzeltek vitézeinkre, és el is ejtettek égyy Horváth stuttzost, és égyy Hollándiai vadász katonát. A' nevezett fő Strázsamester rajtok hajtván a' Frantziákon, kiüzte őket a' falukból, 's futásokban 7 gyalog Frantziát le is szabdalt közülök.

Mártz. 18-dik napján 600 főből gyalogsággal, lovassággal, és két ágyúval jelentenek meg *Boussigniesben* a' Frantziák, kik közül az előre küldettek szüntelen való puskázás közt mentenek külső ör-állóink ellen, 's akként igyekeztek őket vissza nyomni. Ezek ellen nemtsak az, hogy vitézi módon viselték magokat *Krasnezky* Mahoni vadász seregéből való fő hadnagy, és *Lebrün* Vierset regből való all hadnagy, hanem minekutánna Gr. *Mahoni* Obristlájtinánt alatta valóival égygyütt körül akarta a' Frantziákat keríteni, vilzsa is verték őket. Részünkről 2 ember kapott sebet, az ellenség közzül pedig három ember maradt a' tsata piatzon, sebesset szekerre rakván el vitte.

A' *Rajna* vidékéről következő tudósítás jött hozzánk: A' *Mosel* és *Rajna* mellett táborozó Fr. ármádia mind bellyebb bellyebb vonnya magát Frantzia Ország határai felé. — *Neustadt*-ből és *Bipontból* is arról tudósitattunk, hogy min-

den corpustól, nevezetessen pedig a' lovas seregektől bizonyos számú tsupport parantsolatot: Páris felé marsirozni, mind azért, hogy az ottan forrásban lévő contra revoluciót még előre megfojthassák, mind pedig, hogy a' *Vendei* osztályban nagy számra szaporodott rojalistákkal hadakozzanak. — *Manheim*ből leg közelebb azt a' hirt vettük, hogy a' *Browne* hadi Tármeister kormányára bizattatott *Austriai* ármádiától éggynéhány batalionok parantsolatot vettenek a' *Treviri* V. Fejedelemségbe való marsirozásra, holott nagy számmal gyüllönek a' *Frantziák* ölzve, 's azon erőlködnek, hogy oda bé tsapván, *Koburg* hertzegnek háta megé kerülhessenek, 's az egéiz *Belgyiomi* ármádiát két tűz közzé kerithessék.

Anglia.

A' jelen való hólnapnak 6 dik napján tartott Parlamentomban azt a' projectumot tette *Pith* minister, hogy az Országnek bátorságára nézve, vagy szaporitasson meg a' reguláris katonaságnak száma, vagy pedig új szabad seregek állításának fel, mellyeknek tartatásokra a' tengerre fekvő városok, és az Országnek tehetősebb tagjai adakozzanak. Az Országnek ezen rendkívül való eszköz által való védelmezésére kiváltképen a' *Fr.* hajó seregeknek kemény készületek adott alkalmatosságot, mivel, a' mint néhány *Londoni* levelek beszélik, tsak azt várják a' *Frantziák*, hogy a' *N. Britanniai* rendes seregek és hajók az Orzágtól távozzanak, 's mingyárt ki szállanak *Angliába*. Természetesen, *Pith* ellen vólt az anti ministerialis rész, kiváltképen azon okból, mivel illyeténképen a' föld mivelés alább szállana az Országban, de ezt azzal táfoolta meg a' minister, hogy az illyetén provincialis avagy tartománybeli szabad seregek eggy hétben tsak éggyszer fognak ölzve gyülleni, 's önnön magokat a' fegyverben gyakorlani. Mások, 's nevezetessen *Fox* úr azzal gúnyolták ki *Pith* ministert, hogy

ha nem félne a' Jakobinusoktól, bizonyosan nem nyúlna illyetén rendkívül való eszközhöz, a' kik mindazáltal az ő, t. i. a' minister értelme és beszédjei szerént, haldokló nyavalyával küszködnek. Sokan ismét sürgetni kezdték a' békességet s. a. t. — De valamiképen más feltételeiben, úgy ebben is szerentsés vólt a' minister, és minekutánna voxra ment vólna a' dolog, mellette 238, ellene pedig tsak 27 vokok adattattak.

R ó m a.

Múlt hólnapnak 21-ik napján tartatott Consistoriumban 10 kardinálist tett a' Római Szentseges Pápa, 's ezek közt *Maury* nevezetes *Franzia* Abbást is.

B é t s.

A' mit eddig tsak fül hegyyel hallottunk, és tsak mende mondának is lenni tartottunk, már most valósággal bé tellyesedett, t. i. Fels. Urunk *Albert* Saxóniai és Tesséni hertzegre méltoztatta, mind a' Német Birodalombeli ármádiának, mind a' Rajna mellett táborozó Austriai seregeknek fő kórmányát bizni. Az egélz Rajna mellett lévő égyyesült sereg két corpusra fog osztattatni; az *első* 8000 Württembergiai fegyvert viselőkből, a' Svéviai és Frankóniai kerületeknek contingentiájából, és 27000 Austriai vitézekből állani, és a' Rajna környéke, *Manheimtől* fogva *Báselig* Austriai reguláris katonaságból, és fegyvert fogott lakosokból elegyitetett seregek által fedeztetni. A' második Német Birodalombeli ármádia 32000 Prusszusokból, 6000 Szászokból, 6000 Haffzusokból, a' felső Rhénánusi, alsó Saxóniai és Westfáliai kerületeknek contingentiájából fog égygybe szerkeztetni. Valamint a' 27000 Austriakusokat, úgy a' 32000 Prusszusokat is a' Német Birodalom fogja táplálni. *Browne* hadi Tármaster, és *Hohenlohé* hertzeg, *Albert* hertzeg kórmánya alatt fognak hadi szolgálatot tenni.

Leg közelebb az a' projectum adattatott bé ö Felségének, hogy a' már nemcsak el kezdetett; hanem valósággal igen derekasan épült *Báts Vár*-megyei vizi tsatornának el készítettése után, egymás vizi tsatorna is készittessen a' dunából *Ebersdorftól* fogva, *Bétsen* alól egy órányi járó földre egész *Sopronig*, melly hogyha tökéletességre mehet, igen nagy hasznára fog lenni a' *Soproni*, *Ruszt* s. a. t. borral kereskedő lakosoknak. — Hogy ezen tsatornát végbe lehessen vinni, elegendő okokkal meg mutattatott, és 400 ezer forintra fog annak készítettése menni, és actiák által öfzve tétettetni.

A' *Stuttgardi* Akadémiában Botánikát, az az, füves tudományt tanító Professor *Kerner* udvari Tanácsos úr, néhai ditsösséges emlékezetű királyunknak II *Leopoldnak* ajánlotta azon hasznos munkájának négy első darabjait, mellyeket készített vala a' mezei gazdasághoz tartozó füvekről és plántákról. Ennek ötödik darabját is tökéletességre vitte immár, és mostani Felséges Fejedelmünknek II *Ferentznek* ajánlotta, mellyet nagy kegyelmességgel fogadván el ö Felsége, egy nehéz arany pixissel, magyar királlyságra lett koronáztatásának emlékezetére verettetett arany medalliával méltóztatta ö Felsége, a' nevezett Professor urat meg ajándékozni, és egy *Collorédó* hertzeg Státus minister által készítettett levéllel meg tisztelni.

Tegnap dél előtt 10 óra tájban érkezett ide Austriai Belgyiomból, *Károly* fő hertzeg, Fels. Urunknak testvér öttse, a' nevezett tartománynak fő kórmányozója. Mi végre jött légyen ide, és meddig leszzen itten való mulatása, nem tudatik.

Múlt héten, a' belső városban, az úgy nevezett Franciskánusok piatzán egy magas háznál a' második contignátióból, egy gazdag görög kereskedőnek kis gyermeke az ablakból kiesett. — Szerentséjére egy napi számos történetből a' ház alatt menvén, 's észre vévén a'

szomorú történetet, karjait ki terjesztvén az ártatlan gyermeket el kapta, és minden sérelem nélkül szüléinek fel vivén, ezen rövid, de hasznos fárattságáért 200 aranyat nyert jutalomúl.

Magyar Ország.

Hogy a' mértékletes józan élet; az égyes-ségnek hiv köteleivel öszve párasodtaknak egymást értése, a' békességes házasságból származott szent öröm pályánkat meg szokta hofszabítani, a' régi történeteknek olvasásából tagadhatatlan igasság; de ugyan tsak most sem szükölködünk, noha ritkábban, illy tanúságos példák nélkül.

*Weszprém Vármegyében, Méltóságos Galanthai Eszterházy János Lókúti helységében ezen folyó esztendőben, böjt elő havának 23 dik napján (Sexagesima vasárnap) két pár öregeknek fel derült öröm esztendejek, Pintér János, Vanyek Marinkával, Kalamász Mátyás pedig Jozanyik Marinkával ötven esztendők (50 esztendők) lefolyása után a' házosságos életben, ugyan ennek második meg szentelése napját ülették, az ösz hivség fel bonthatatlansága meg állittatott köztök, a' Sz. óltárnál, a' meg fogyhatatlan szeretetnek áldozni kélzek vóltak. Ezen öröm naphoz vólt alkalmaztatva a' prédikátzió is, mellynek hallására az ösz öregeknek szemeik sűrű könnyekben merülni láttattak. — Tisztelendő Páter *Herschman István Zirczi* klastromból lévő szerzetes pap ezen helységnek Plébánussa e' ritka örömnök nevelésére az házos személlyeknek örökös tiszteletére, asztalánál meg vendégelte az öreg házosokat, több érdemes uraknak jelen létebben, az asztali készület úgy vólt el rendelve, hogy az hivség az állandóságot meg ölelni láttzatott, példákra a' jelen lévőeknek, mert tsak a' hivség szüli az állandós szeretetet.*

A' *Soproni* A. C. T. lakosok 1025 forintot és 30 krajtzárt adtanak Felséges Uruknak hadi segítségül.

Eggy magyar Tanátsos úr, kinek érdemes nevét a' *Bétsi* udvari újság el halgattya, 20 recrutának fél elztendeig való tartására 1000 forintokat fizetett, a' másik felét pedig a' jövő fél elztendőben fogja le tenni.

A' *Vátzi* Püspöki Megyének *Tifzán* túl való *Csongrádi* kerületében, a' Tifztelendő papság, e' folyó hólnapnak 11-dikén gyűllést tartván, azon kerület nagy érdemű Vice-Esperestyének Tifzt. *Kányó András*, Csongrádi Piébánus úrnak serkengetésére, tsekély tehetségekhez képest, kész pénzben 232 forintokat 18 krajtzárokat; gabonában pedig 78 Pozsoni mérő búzát szedtenek magok közt ölzve, 's ajánlottanak Felséges királyunknak hadi segítségül; melly szép tselekedetek által reményljük, hogy több és gazdagabb megyékben lakó Tifzt. férfiakat is fel fognak buzditani. Az ezen papi gyűllésben mondott igen szép, és hathatos ki fejezésekkel készült deák beszédjét, fellyebb nevezett Tifzt. Vice-Esperest *Kányó András* úrnak, fogjuk Erd. Olvasóinkal jövő alkalmatossággal közleni.

Elegyes Tudósítások.

Eggy Angliából jött levél szerént fegyveres neutralításra akarnak Svécia, Dánia, és Velen-cze menni, és mind az Amérikai szabad Státusokat, mind pedig Florentziát, Génuát s. a. t. társaságokba hívni. — *Ehrenbreitsteinban* a' Treviri V. Fejedelemségnek erős várában 3 Frantzia meg vesztegetvén eggy varga la ost, pintzéből titkos minát akartak a' várig ásni; de ideje korán fel fedezték a' kégyelmes egek e' gonosz fel tételt, a' Frantziák elébb állottak, a' szegény varga pedig meg fogattatván, várja hiveségtelenségnek érdemlett jutalmát.

Gravina és Langára Spanyol Generálok *Madridba* érkezvén egynéhányszor jelen vóltanak a' hadi Tanáts gyűlésében, 's vele égyütt tanátskoztanak az idej táborozásnak folytatásáról. Javaslásokra többek közt az is el végeztetett, hogy 9000 főből álló hadi sereg küldetessen a' Cataloniában bé ütött, és egész *Puicerdában* tanyázott Frantziák ellen. — *Caro* Generál sebes kurirt küldött *Madridba*, 's arra kérte a' hadi Tanátsot, hogy minél előbb segítő seregeket küldjön nékie, másként lehetetlen a' *Biscája* határán nagyon meg szaporodott Frantziáknak dühösségeket meg zabolázní.

* * *

Jelentés.

Pápa Mártius' 16 dikán. Tsak ugyan, ha mind sokára is, van szerentsém kedves nemzetemnek, 's *Magyar Hazámnak* örömmel jelenteni, hogy ifjaink számára készített, Görög *Enciclopaediam* már a' sajtó alól szerentséssen ki szabadúlt. Oka ezen tartós késedelemnek, mind az új Görög betűk öntetése, mind a' Görög nyomtatásnak még Országunkban való szokatlan vólta. — All ezen könyvetském e' következő részekből:

a.) Első része a' *Görög Textus*. Ebben vagnak leg elől a' hét Görög böltsék hasznos tanátsai; ezeket követik Demophilus, Demokrates, Isokrates, Epictetus erköltsi mondásaik; — Hierokles furtsaságai; Plutarchusból egynéhány gyönyörködtető anecdóták; Ezopusból 31 mesék; Aelianusból, Palaephatusból, Anacreonból, némelly könnyű darabotskák.

b.) Második része a' *Görög Grammatika Magyarúl*.

c.) Harmadik része a' *Görög Magyar Szó tár*.

Az elő beszédbe e' következő kérdésekről van summás értekezés:

1.) Mitsoda szempontból kell nézni a' Görög nyelvet, annak tanulását 's tudását?

2.) Mitsoda haszna van a' Görög nyelv tudásának; ellenben mitsodák a' rosz következései ennek nem tudásának?

3.) Vallyon tsak a' papoknak kell é görögül tudni?

4.) Kinek, mikor, 's mitsoda gráditsokkal kell az oskolákban a' Görög nyelvet tanítani?

5.) Mitsoda nyelvre kell e' Görög írókat a' görögül tanulni kezdőknek fordítani.

6.) Az Új Testamentomon kell é a' Görög nyelv tanulását kezdeni?

7.) Vallyon nem lehet é a' Barbariestől félni, ha a' Tudományok, azok közt a' Görög nyelv is magyarul taníttatnának?

8.) Mint kell ezen könyvetskének hasznát venni?

A' könyv van nagy nyóltzad formába, szép papirosra — Cicero betűkkel, 's hiba nélkül, 's szinte húsz árkusnyi, az árra 30 kr.

A' közelebbi József napi *Pesti* vásárra küldettek nyomtatványok *Pestre*, *Ketskémétre*, *Debretzenbe*, 's *Sáros Patakra*.

Az egész munka úgy készült, hogy a' gyermekek is igen könnyen 's nagy haszonnal tanulhassanak belőle, a' nagyobbatskák pedig tsak nem minden tanító nélkül is. És ha tapasztalhatom, hogy mind munkám, mind a' Görög Literatura kedves nemzetemnek tetszik: nem múltom el ifjainkat más munkáimmal is a' Görög Literáturába bellyebb bellyebb el késérni. Addig is magamat az oskolák szeretőinek jó hajlandóságaikba ajánlom. — *Márton István*, a' *Reformátusok Pápai Gymnásiumába* *Filosofiát* tanító *Professor*.